

بازار — ۱۵ کانون ثانی ۱۹۲۸

جلد : ۹

بشنجی سنه — نومرو ۱۰۲

اداره خانه :

باب عالی جاده سنده اقدام

یورددی یاننده کی بناده

خصوصی دائره

صاحب و مدیری

محمد مسیح

ملی محسوسه

آبونه شرطلری : سنه لکی ۲۵۰

آلتی آیلغی ۱۲۵ ، فوق العاده

نسخه لرایچون ۳۰۰ و ۵۰۰

غروشدور .

بجموعه مز هیئت نتیجه طبعی تنسیب

ایدلمه بن ازلر اعاده ایدلمز .

هر آیک برنجی و ادبه بشنجی کونلری هیقار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، صرئی مجموعه در .

فرد و جمعیت

فرد و اجتماعی، ارادی و یره جگ اولان
 حامل «جمعیت» اولوب جمعیت ایسه بیلدیکیز
 کبی بر طاقیم اجتماعی مؤسسهرک مجموعدن
 عبارت خارجی بر وارقدن. زهره انکی بر
 جمعیت، منسوب اولوقد لایسیده کک: بیزک
 انسانغمزی و عوایه باشلارز، و بدریفونک
 تکل در جمسته کورمانسانلقده کی مرتبه، مزک
 آردیفنی حس ایدرز.

یوقسا فردک کندی وارلی ایچنده قالدیفر،
 جمعیتله اولان علاقه، نه کیدیکی فرض ایلم:
 فردی حیاندز باشقا. واراق باشامی، جمعیت
 علاقه نی کندنده دویانار کیمه «انسانلق»
 نصیبی ا راک ابدیه سلمش دیکلر و انما
 «انسانیت عالی» دیز؛ بویه بوک بر عالم
 تصور ایدر، عوایله ده بوتون فردلر یکنه ق
 برصورتده باشاد قلمری وارلی اوعله نسبت
 ایدرک تجیل ایدرکی اولورز. فقط بوکن
 کوزومزک اوکنده اولقده اولان آیت بوک
 طابان طابانه ضدیدر. اکر انسان دیدیکمز
 فرد بر جمعیت منسوب اولماسا، فردلرک منسوب
 اولدقاری جمعیتار دن مشکل بویه بر زمهره
 بولونما اساساً «انسانیت عالی» دییه بیلمه مزه
 امکان حاصل اولماز.

ذاتاً فردک جمعیت ایله اولان علاقه سنک
 درجه، سیدرک فرد ده انسانلق مرتبه سنک
 تحالفی کوسترز. فردایله جمعیت آراسندکی
 علاقه نه قدار صیقی، فردده «جمعیت در یفوسی»
 نه قدار دین اولور. فردک انسانی مرتبه سی ده
 اوکا کوره توجیلور چونکه مادامک بزم فردی
 حیانتزک فونده، فردی حیانتزدن باشقا
 اوله رق برده اجتماعی حیاته وارد. اصل
 بواجتماعی حیانتدک نه انسانغمزی بیلدر،
 زم اصل انسان اوله ق یا امامزی تأمین
 ایدر. بواجتماعی حیاتی زمو ن جمعیت ایله
 اولان علاقه نک درجه سی ده اوکا کوره اهمیت
 آلیر.

نواهییت بوکون نه قدار محسوس ایسه
 انسانلق بدایتندنبیری ده او قدار کدیفنی حس

فرانز ادیبانی:

انتخاب رفقای من درسته

— رونسار — دن

آرتیق بانگیزی دوعز، تامادایف کیز
 مال کلنجه آقشاهلری، قالدیکز
 آلدده او جاع کیزک قارشینه سیکه چک
 و بر طرفدن یه ماقلمری بوشالتوب اورکز
 ارر، بر طرفدن ده مصراعر می چهر کن
 کندی کندی کیزه شاشارق دییه حکم کیزک:

— بن کنج ایکن (رونسار)،
 حسنی تبجیل ایدردی!

کول

کوزه لم، هایدی کیدب قویو قیرمیزی
 مانطوسی صاحبین کوشه آجان کولک،
 بویکیدی وقتی، ایسه نک تیوریمارله
 یوزنک سنک کینه بکیزه دن رنگنی قاب
 ادب ایچم، یکنه، قالم!

برنج انور

ایترمشدر مثلاً ابتدائی جمعیتارده فردک تام
 جمعیتک بر فردی، رانسان اوله بیلمسی ایمین
 اوفرک «سلوک Initiation» ایلمسی،
 یعنی جمعیته انتساب ایتمی لازم کایر [۱]
 س لولک بر طاقم مراسمی وارد. غایت
 هیجانی، غیانی بر صورتده اجرا اولان
 او مراسمدن صوکر ا فرد جمعیتک آدمی
 اولمش، یعنی انسانلق مرتبه سی ایدیش
 اولور. اوندن اول موقع سز بر فرد، بر هیچدن
 باشا برشی دیکلر: «سری» بر ماهیتی حائز
 اولان بوحل قرون وسعاده «دینی» بر ماهیت
 اکتساب ایش، بوکون ایسه «حرثی»
 بر ماهیت آلمشدر. معاصر مدینه فردک
 حشرده کی درجه سیدرک انسانلقده کی مرتبه سی
 تعیین ایدر. ایته «فرد» ایله «جمعیت»
 ارانسته کی بومناسبتدیرک فردی «انسان» قیلار.

فیل نغمه

استانبول دارالفنونده منعلق مدرسی

[۱] «سالمه نلقده» «ختان»، «خرستیانلقده» «واتیر»

برسلوکن باشا برشی دیکلر.

ادبیات نازنجی

نجاتی

۱۰۱

دیوانی، احد باشا ایله مناسبی، تذکره نویسلرک
 نجاتی حقدنی فکری

بر آزاو، نجاتیک المزده الیوم
 دیوانندن باشقا اثری یوقدر، دیمشده
 مع الاسف بوده جدی بر تدقیقه تابع
 طوتیلمادی ایچون، شمدی یه قدار شاعرک
 ادبی شخصیتی لایقله طانیادیفنی کی، ادبیات
 تاریخمزدکی موقی ده حقیه آمین ایدیله ممشدر.
 دیوانی تنبع ایدیلنجه کورولورک، نجاتی،
 احد باشانی تعقیب ایتمک سزین اوکا قوت ایتشدر.
 کندی زماننده بیه مناقشه ایدیان بو حقیقی
 واقعا و، محویت کوستره ک لسانا اعتراف
 ایتمک ایسته ممش، فقط طبیعتنک قوتیه
 فعلاً اظهار و اثبات ایتشدر.

نجاتیک سلف لری نه رجحانی اسکی تذکره.
 نویسلریمزک آراسنده الزیاده قوت و جسارته،
 فکریمزک دوعز و لغنه اعتقاد ایدرک ادعا ایدن
 لطیفدر. حکمراری اکثرته مصیب اولان
 لطیفی نجاتیدن بحث ایدرکن «میدان نظمک
 پهوان خوشکونی و شعر و ان بخش آبدارله
 شعرای رومک یوزی صویدر. ضربوب
 امثالده متفرد و مخترع و اسلوب مقاله
 موجود و مبدعدر. شعر سلیس و نفیسی الفاظ
 و سلاستده هموار و یکستدر. سوزک اول
 روحن اول بولشدر. بو خصوصده ماعداسی
 آکاپرو اولمشدر. نکسته شناسان علوم و فنون
 مثل کوبلیک جهتندن اجماع و اتفاق اوزره
 آکا کوره طوسی روم و ملک الشعر ایدمشلر در...
 طرز غزلده اسلوب شعرای ساقیه کی کندو
 زمانه کلنجه کتب منسوخته کی نسخ و اشعار
 قدماک عقد بیع اعتبارن بیع فاسدکی فسح
 ایتشدر. مقال پرخیان سحر حلال ایدوب
 سرحد اعجاز ایلتمشدر. وزیان ترکیده سخن.
 ورلک و نکته پرورلک شیوه سی آند تاممدر.

[۱] ماقبل ۹۹، ۱۰۰، ۱۰۱ نومرولو

نسخه لمزدر.

مابع الطبع

نانتدنه شونهاره فادر

[اله فکری]

۱۰

۱ — زمانه قادر گلش و چکشم اولان فلسفه لری ، حسبانیه و مادیده خلاصه ایدن قانت ، «روح ، کاشات و الله فکری بزم عقلی تشکلمزک ایجاب ابتریدیکی وحدت آروستک بر افاده سندن باشقا بر شی دکلدر . اکر بز بونلر ایچین آفاقی بر موجودیت تخیل ایدجک اولورسه ق ساحلمز برکزه متافیزیق خطاره دوشمش اولورز . فقط بز اولره فکرلرمن اولدوغی ایچین حرمت ایدجک اولورسه ق عقلمزک مبهم بر ایجابی تمام ایتمکدن باشقا بر شی یامش اولماز ، دیور . و اخلاقی = moralité اساسیه جناب حقا اثبات ایدلجکنه قانع اولویور . قانت بو صورتله درت موضوعه pastulat بولور : ۱ — «خیر اعلا = souverain bien» ممکندر . ۲ — «خیر اعلا» نك عنصرلری قدسیت ، سعادت و ابیدندر . و یاشادیمز شوحیات ، قدسیتله ، سعادتک تحقیقنه کافی اولمینی کی لایموتیلیکده کافل دکلدر «خیر اعلا» نك وجودی ایچین ایسه لایموتیک شرطدر . ۳ — عالم ، حکمی قانونله تابمدر ، حالبوکه لایموتیلیک بومادی قانونلره ایضاح اولوناماز . زبرا مادی قانونلره کوره انسان قانی در . و اخلاقیتمز بزی اولدورمه یکنندن حکمی قانون ایله اخلاقی قانون برلشوب تام بر آهنگ تأسیس ایدرسه «خیر اعلا» موجود اولایلیر . ۴ — کاشاتک حکمی قانوننده ایسه اخلاقی قانونه کیدن بر غایه کورولمکده در . بوده ایکی صورتله قابل اولویور : یا بر عقللی قوت واردرکه ، بو آهنگ و انتظای وجوده کتیریسور . یا خودده حکمی قانونک اخلاقیته دوشور و کیمه سی ، طبیعتک کندی خصوصی قانونلرندن منبعدر . فقط «اخلاقی ، کاشاتک اک صوک قانون و غایه سی اولدوغی

اولدقده بیه ضمیر آکا راجع اولمقده مصدق العود احمدر . اما نجانی ایه فرق معجزه و سحر مناسبتی و نور شمس و پرتو شمع مباينتدر . شعراي سافک بری دخی ذاتدر . لکن شعر آنک حقه نه کدایله ، کسب ایله تحصیل اولنش امر مراضی و نجا یده تکلفیز امر ذاتدر . نجا یتمک طبی جالاک ، اداسی یا کدر . شعری یکدست و همواز و لفظی سلیس و چاشنیدارد . هر یقی مثل آمیز و پر مغز و اکثر خیالاری بکر معنی لری نفزدرد . و بالجله شعراي رومه استاد اولدر . و اشعاری دبلرده ضرب مثلیز . اول زمانه شعرايی ایچنده بویه لطیف ادالی رنگین شاعر قومقی نوادردندر . و شعره اول اول عمل اورب رشک باغ ارم بر قصر خرم ایلدیکه آکا نکار لاج فهم قاصر دندر . «دیهرک نجانی ایله احمد پاشا آراسنده کی فرقی تعینه چالشیور .

دیگر تاریخ و تذکره نویسارک نجانی به حاد فکر لری ، لطیف ایله مشاعر الشعرا مؤلفنک مطالعه لرینه آرز ، چوق یاقیندر . بونلرک هپسی نجانی ، دورینک یکانه فرمانفرما شاعری تاقی ایتمکده متفق ، شوقدارک احمد پاشایه ترجیحده مترددرد . اسکی تذکره جیلرله مورخار ، نجانی قلاسیک تورک شعرینک تاریخنده همان ایلک مرحله اولارق اثر لرینه قید ایتمکدن چکیمنه مشاردرد . اسکی مورخارله تذکره نویسارک نجانی حقه نه کی تلقیری یا کاش عد اولوناماز . بونلرک دیدکری کی نجانی احمد پاشانک چوق جدی بر رقیی اولوب غزل اسلوبی ، یانکنز دکیسه بیله ، احمد پاشا ایله برلکده ، فقط اوندن فضله مداخله ایدره ک تنظیمه موفق اولمشدر .

محمد مهال

و آنک شعر شیرینی و نظم سحرینی واریکن غیر یله دفتر و دیوان ترتیب آتک حرامدر . . . طرز کلام شیرین بیانه عامه نام مائل ، قابل اولدقاری بودر که حلاوت اشعار شکر بارندن و لطافت کفزا شهتارندن طبع انا و امر جة خواص و عرا ملت و حلاوت بولمشدر . هر شعری حسب حال عاشق و مریقی مثله موافق عام کیمر و دلپذیر اولدینی ایچون شهرت . شعر له مشهور عالم و عندا لافضل و الا هالی مقبول و مسلم اولمشدر دیور . بو سعار لرله نجانی به عطف ابتدکی قتی پک کوز له کوستره ن لطیف ، اونک سلفاری ایچنده یانکنز احمد پاشایه تقدم ایدمه مدیکتی شو حکمایله ضمنا آکلامقی ایسته یور و برکون بر مجلس اعالیده زمره موالی و اهالی سلطان شعرا احمد پاشانک بو یقی او فونقده ایکی طرف اولورلر و هر طرف برجایه نسبت قبولر . بیت احمد پاشا :

دستی کسه ک قاور دامان لطفکده اَلَم
دامنک کسه ک قاور دستمده لطفک دانی
و بری دخی بو معنایی متضمن نجا یتمک

بو یقینی او قورل :

شوله حکم طوبی عقله دلدار اتکن
یا لم قطع ایدلر یا کسل یار اتکن
ارباب مجاسیدن بر طاقی مرقومی احمد
پاشادن فن شعرده فضیل و ترجیح ابتکده
اتفاق نجانی دخی اول مجلسه چقا کلور .
مذکور نجانی ک کال انصافارندن نزل و تذلل
کوستروب سابق الذکرک مریت و فضیلتنه
بو بیت ایله اقرار و اعتراف ایتمدر :

نجا یتمک دیرلسندن اولوسی احمدک یکدر
کعبی کولره آغسه بنده اور اجددن
مشاعر الشعرا مؤلفی ایسه ، نجانی
حقه نه : «حق بودر که رومده ملک الشعرا در .
نجانی مرحوم خسرو شعراي رومدر دیو
ملا در یسک تواریخ آل عثمانده مرقومدر ،
مرزو یوم رومی نجانی شعر له بلبل بوستانه
و طوطی سکر ستانه دوندردمشدر . الحق
نظم نجانی ، رومده فن شعر له ماده الحیا یدر .
و شعراي فرسک سنک طمعی قرحی رحمدن
شعراي رومک سبب نجا یتمدر . اکر چه احمد
پاشا بوفنده او حدر و مقادیر شعرا تبع